

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Gdzie i jak>**Koszty**

Koszty

Chorwacja

Na tej stronie przedstawiono informacje na temat kosztów postępowania w Chorwacji.

Koszty usług świadczonych przez adwokatów

Na podstawie ustawy o adwokaturze (Zakon o odvjetništvu) i w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości Chorwacka Izba Adwokacka (Hrvatska odvjetnička komora) sporządza i przyjmuje **taryfę określającą wysokość honorariów adwokackich oraz kwoty kosztów podlegających zwrotowi** (Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika). Taryfa reguluje kwestie związane z metodą wyceny, obliczania i wypłacania honorariów z tytułu usług adwokackich oraz wydatków, które strony są zobowiązane uiścić na rzecz adwokata lub kancelarii prawnej w zamian za usługi świadczone na podstawie pełnomocnictwa lub decyzji właściwego organu zgodnie z ustawą o adwokaturze.

Koszty zastępstwa procesowego obejmują koszty usług świadczonych przez adwokatów powiększone o kwotę podatku od wartości dodanej oraz kwotę wydatków, które trzeba było ponieść, aby wyświadczyć te usługi. Koszty zastępstwa procesowego pokrywa klient (strona).

Taryfa określająca wysokość honorariów adwokackich oraz kwoty kosztów podlegających zwrotowi reguluje w szczególności kwestie związane ze zwrotem kosztów związanych z różnymi rodzajami postępowań (postępowania karne i postępowania w sprawie o wykroczenie, postępowania cywilne itp.).

Adwokaci są zobowiązani świadczyć wszystkie usługi zgodnie ze wspomnianą taryfą oraz wystawić stronie fakturę.

Wartość pozycji figurujących w taryfie można zwiększyć o 100%, jeżeli świadczenie usług w danej sprawie wiąże się z koniecznością dysponowania określoną wiedzą ekspercką i specjalistyczną, jeżeli dana sprawa jest szczególnie złożona lub jeżeli wiąże się ona ze szczególnym ryzykiem pociągnięcia adwokata do odpowiedzialności z tytułu świadczonych przez niego usług.

Określona wiedza ekspercka i specjalistyczna jest niezbędna w szczególności w przypadku złożonych sporów lub postępowań lub w przypadku prac nad określonymi rodzajami umów, które wiążą się z koniecznością dysponowania znajomością lub przeprowadzenia analizy prawa obcego lub literatury prawnej, zbadania lub przeanalizowania specjalistycznych zagadnień w dziedzinie inżynierii, chemii, technologii, nauk przyrodniczych i fizycznych, medycyny lub nauk społecznych lub posługiwania się językiem obcym itp.

Po uwzględnieniu wszystkich okoliczności związanych ze świadczonymi usługami i korzyści odnoszonych przez stronę adwokaci mogą również obniżyć wartość niektórych pozycji figurujących w taryfie o 50%.

Zgodnie z kodeksem etyki adwokackiej (Kodeks odvjetničke etike) adwokaci mają obowiązek przedstawić klientowi orientacyjną kwotę kosztów zastępstwa procesowego i zwrócić jego uwagę na możliwość wystąpienia sytuacji, w której koszty postępowania zasądzone na jego rzecz przez sąd, które strona przeciwna będzie zobowiązana pokryć, mogą być niższe niż kwota figurująca na fakturze wystawionej przez adwokata.

Koszty postępowania karnego

W **kodeksie postępowania karnego** (Zakon o kaznenom postupku; Narodne novine (NN; dziennik urzędowy Republiki Chorwacji) nr 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13 i 145/13, 152/14, 70/17, zwanym dalej: kodeksem postępowania karnego z 2008 r.) określono koszty postępowania karnego i stwierdzono, że koszty te należy rozumieć jako wszelkie wydatki poniesione w toku postępowania karnego od chwili jego wszczęcia do chwili jego zakończenia, wydatki związane z przeprowadzeniem dowodu przed wszczęciem postępowania karnego oraz wydatki związane z udzielaniem pomocy prawnej. Koszty postępowania karnego obejmują:

wydatki związane ze świadkami, biegłymi sądowymi, tłumaczami ustnymi i innymi specjalistami; koszty rejestracji technicznej i transkrypcji nagrań dźwiękowych oraz koszty oględzin na miejscu; koszty kopiowania lub sporządzania akt lub ich części;

koszty transportu oskarżonego;

wydatki związane z koniecznością doprowadzenia oskarżonego lub zatrzymanego;

koszty transportu i podróży dowolnej osoby wykonującej obowiązki służbowe;

koszty leczenia oskarżonego, który nie jest uprawniony do opieki zdrowotnej w okresie jego osadzenia lub tymczasowego aresztowania lub w okresie, w którym przebywa on w placówce medycznej na mocy orzeczenia sądu, uwzględniając koszty porodu;

stawkę zryczałtowaną;

honorarium adwokata występującego w charakterze obrońcy oraz poniesione przez niego niezbędne wydatki, niezbędne wydatki poniesione przez oskarżyciela prywatnego i pokrzywdzonego występującego w charakterze oskarżyciela oraz ich zastępców procesowych, a także honoraria i niezbędne wydatki poniesione przez ich pełnomocników;

niezbędne wydatki poniesione przez pokrzywdzonego i jego zastępcę procesowego, a także honoraria i niezbędne wydatki poniesione przez jego pełnomocnika.

Koszty, o których mowa w art. 145 ust. 2 pkt 1–5 kodeksu postępowania karnego, z wyjątkiem kosztów poniesionych przez jakiegokolwiek organy finansowane z budżetu państwa oraz niezbędnych wydatków poniesionych przez adwokata występującego w charakterze obrońcy oraz pełnomocnika pokrzywdzonego pełniącego funkcję oskarżyciela w postępowaniu dotyczącym przestępstw ściganych z urzędu, pokrywa się ze środków organu odpowiedzialnego za przeprowadzenie postępowania karnego, po czym odzyskuje się je na dalszym etapie postępowania od osób zobowiązanych do ich pokrycia.

Koszty postępowania karnego wyszczególnione w pkt 1–5 pokrywa się z zasobów organu odpowiedzialnego za przeprowadzenie postępowania karnego, po czym odzyskuje się je na dalszym etapie postępowania od osób zobowiązanych do ich pokrycia, z wyjątkiem kosztów poniesionych przez jakiegokolwiek organy finansowane z budżetu państwa oraz niezbędnych wydatków poniesionych przez adwokata występującego w charakterze obrońcy oraz pełnomocnika pokrzywdzonego pełniącego funkcję oskarżyciela w postępowaniu dotyczącym przestępstw ściganych z urzędu.

Niezależnie od wyniku postępowania karnego oskarżenia, pokrzywdzeni, pokrzywdzeni występujący w charakterze oskarżycieli, oskarżyciele prywatni, adwokaci występujący w charakterze obrońcy, zastępcy procesowi, pełnomocnicy, świadkowie, biegli sądowi, tłumacze ustni i specjaliści ponoszą koszty związane z koniecznością stawienia się przed sądem, koszty związane z wszelkimi opóźnieniami w przeprowadzeniu dowodu lub rozprawy oraz inne koszty postępowania zaistniałe z ich winy, a także pokrywają określoną część stawki zryczałtowanej.

Sąd zarządza pokrycie kosztów postępowania karnego przez skazanego, chyba że kwalifikuje się on do zwolnienia z całości lub części tych kosztów. Jeżeli kilku oskarżonych zostanie uznanych winnymi, sąd zobowiązuje każdego z nich do pokrycia odpowiedniej części kosztów lub – w przypadku gdy okaże się to niemożliwe – nakazuje wszystkim skazanym pokrycie kosztów na zasadzie odpowiedzialności solidarnej.

W orzeczeniu w przedmiocie kosztów sąd może zwolnić oskarżonego z obowiązku całkowitego lub częściowego pokrycia następujących kosztów: kosztów związanych ze świadkami, biegłymi sądowymi, tłumaczami ustnymi i innymi specjalistami; kosztów rejestracji technicznej i transkrypcji nagrań dźwiękowych oraz kosztów oględzin na miejscu; kosztów kopiowania lub sporządzania akt lub ich części; kosztów transportu oskarżonego; wydatków związanych z koniecznością doprowadzenia oskarżonego lub zatrzymanego; kosztów transportu i podróży dowolnej osoby wykonującej obowiązki służbowe; kosztów leczenia oskarżonego, który nie jest uprawniony do opieki zdrowotnej w okresie jego osadzenia lub tymczasowego aresztowania lub w okresie, w którym przebywa on w placówce medycznej na mocy orzeczenia sądu; kosztów porodu; stawki zryczałtowanej, a także honorarium powołanego adwokata występującego w charakterze obrońcy oraz poniesionych przez niego niezbędnych wydatków. W przypadku potwierdzenia wystąpienia stosownych okoliczności po wydaniu orzeczenia w przedmiocie kosztów prezes sądu (*predsjednik vijeća*) może wydać specjalne postanowienie zwalniające oskarżonego ze spoczywającego na nim obowiązku pokrycia kosztów postępowania karnego. Sąd może zwrócić się do oskarżonego o przedstawienie zaświadczenia wydanego przez organ administracji podatkowej, poświadczającego jego sytuację finansową oraz wysokość dochodów.

Jeżeli jednak po upływie dziesięciu lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania karnego okaże się, że sytuacja finansowa skazanego pozwala mu na całkowite lub częściowe pokrycie kosztów postępowania karnego, uwzględniając koszty związane z powołaniem adwokata występującego w charakterze obrońcy, na wniosek prokuratora (*državni odvjetnik*) prezes sądu może nakazać skazanemu pokrycie wspomnianych kosztów w całości lub w części po uprzednim zapewnieniu mu możliwości ustosunkowania się do tego wniosku.

Zgodnie z kodeksem postępowania karnego z 2008 r. oskarżony nie jest zobowiązany do pokrycia kosztów postępowania w każdych okolicznościach. W przypadku zawieszenia postępowania karnego, wydania wyroku uniewinniającego lub oddalenia zarzutów koszty postępowania karnego i niezbędne wydatki poniesione przez oskarżonego, a także honorarium adwokata występującego w charakterze obrońcy pokrywa się z budżetu państwa.

Oskarżyciel prywatny i pokrzywdzony występujący w charakterze oskarżyciela są zobowiązani pokryć koszty postępowania karnego, niezbędne wydatki poniesione przez oskarżonego oraz honorarium adwokata występującego w charakterze obrońcy i poniesione przez niego niezbędne wydatki, jeżeli postępowanie zakończy się wydaniem wyroku uniewinniającego lub wyroku umarzającego postępowanie lub wydaniem postanowienia zawieszającego postępowanie, chyba że postępowanie zostało już zawieszone lub chyba że wyrok umarzający postępowanie wydano z uwagi na śmierć oskarżonego lub z uwagi na fakt, że przestępstwo uległo przedawnieniu ze względu na przewlekłość postępowania wynikającą z przyczyn niezawinionych przez pokrzywdzonego występującego w charakterze oskarżyciela lub oskarżyciela prywatnego. W przypadku zawieszenia postępowania z uwagi na cofnięcie aktu oskarżenia lub odstąpienie od oskarżenia oskarżony i oskarżyciel prywatny lub pokrzywdzony występujący w charakterze oskarżyciela mogą zawrzeć ugodę w kwestii pokrycia kosztów, którymi zostali obciążeni. Jeżeli w postępowaniu brało udział kilku oskarżycieli prywatnych lub kilku pokrzywdzonych występujących w charakterze oskarżycieli, wszyscy oni są zobowiązani do pokrycia kosztów na zasadzie odpowiedzialności solidarnej.

Przepisy regulujące kwestie związane z kosztami postępowania – podstawa prawna

Informacje na temat kosztów postępowania karnego można znaleźć w tytule X art. 145–152 [kodeksu postępowania karnego z 2008 r.](#), [ustawie o adwokaturze](#), [taryfie określającej wysokość honorariów adwokackich oraz kwoty kosztów podlegających zwrotowi](#) oraz [ustawie o opłatach sądowych](#) (Zakon o sudskim pristojbama) (w przypadku wszczęcia postępowania karnego z oskarżenia prywatnego oskarżyciel uiszcza opłatę sądową w wysokości 250,00 kun chorwackich).

Informacje na temat kosztów postępowania dostępne w internecie

Wszystkie wspomniane akty prawne są dostępne w dzienniku urzędowym Republiki Chorwacji ([Narodne novine](#)) lub na stronie internetowej [Chorwackiej Izby Adwokackiej](#).

Podatek od wartości dodanej

Ponieważ adwokaci są płatnikami VAT, świadczone przez nich usługi również podlegają opodatkowaniu tym podatkiem. Stawka podatku VAT wynosi 25% wartości każdej faktury wystawianej przez adwokata. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na fakt, że wartości przedstawione w tabelach zamieszczonych w taryfie określającej wysokość honorariów adwokackich oraz kwoty kosztów podlegających zwrotowi nie uwzględniają VAT, który nalicza się w chwili wystawienia faktury.

Koszty w postępowaniu w sprawie o wykroczenie

Koszty postępowania w sprawie o wykroczenie obejmują:

wydatki poniesione przez organ administracji publicznej występujący w charakterze uprawnionego oskarżyciela w rezultacie zidentyfikowania wykroczenia za pomocą środków technicznych lub poprzez przeprowadzenie niezbędnych analiz i wydanie opinii biegłych;

wszelkie wydatki poniesione przez sąd z góry w toku postępowania ze środków przydzielonych mu z budżetu państwa (wydatki związane ze świadkami, biegłymi sądowymi, tłumaczami ustnymi i innymi specjalistami; koszty oględzin na miejscu; koszty doprowadzenia oskarżonego lub innych osób; koszty podróży oraz wynagrodzenie dowolnej osoby wykonującej obowiązki służbowe itp.);

stawkę zryczałtowaną kosztów postępowania w sprawie o wykroczenie:

poniesionych przez organy odpowiedzialne za przeprowadzenie postępowania;

poniesionych przez sąd rejonowy (*općinski sud*) orzekający w przedmiocie odmowy przyjęcia mandatu;

poniesionych przez Apelacyjny Sąd ds. Wykroczeń Republiki Chorwacji (*Visoki prekršajni sud*) przy wydawaniu prawomocnego orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności oskarżonego za wykroczenie, jeżeli postępowanie przed tym sądem wszczęto po wniesieniu apelacji zarówno przez prokuratora, jak i oskarżonego lub po wniesieniu apelacji wyłącznie przez oskarżonego;

koszty leczenia oskarżonego, który nie jest uprawniony do opieki zdrowotnej w okresie jego tymczasowego aresztowania lub w okresie, w którym przebywa on w placówce medycznej na mocy orzeczenia sądu;

koszty podróży oskarżonego;

niezbędne wydatki poniesione przez pokrzywdzonego i pokrzywdzonego występującego w charakterze oskarżyciela, a także przez ich zastępców procesowych i pełnomocników;

niezbędne wydatki poniesione przez adwokata występującego w charakterze obrońcy oraz należne mu honorarium.

Kwotę stawki zryczałtowanej ustala się w granicach określonych w przepisach szczególnych, biorąc pod uwagę złożoność i czas trwania postępowania oraz sytuację finansową oskarżonego.

Na dalszym etapie postępowania sąd odzyskuje kwotę kosztów postępowania, które pokrył z góry ze środków przydzielonych mu z budżetu państwa, od oskarżonego lub innych osób zobowiązanych do ich pokrycia zgodnie z przepisami ustawy.

Sąd prowadzi odrębny wykaz wszelkich poniesionych kosztów odnoszący się do **wydatków poniesionych przez organ administracji publicznej występujący w charakterze uprawnionego oskarżyciela w rezultacie zidentyfikowania wykroczenia za pomocą środków technicznych lub poprzez przeprowadzenie niezbędnych analiz i wydanie opinii biegłych; wszelkich wydatków poniesionych przez sąd z góry w toku postępowania ze środków przydzielonych mu z budżetu państwa (wydatki związane ze świadkami, biegłymi sądowymi, tłumaczami ustnymi i innymi specjalistami; koszty oględzin na miejscu; koszty**

doprowadzenia oskarżonego lub innych osób; koszty podróży oraz wynagrodzenie dowolnej osoby wykonującej obowiązki służbowe itp.) oraz kosztów leczenia oskarżonego, który nie jest uprawniony do opieki zdrowotnej w okresie jego tymczasowego aresztowania lub w okresie, w którym przebywa on w placówce medycznej na mocy orzeczenia sądu.

Osoba dochodząca zwrotu takich kosztów od sądu jest zobowiązana wnieść do sądu zestawienie poniesionych kosztów wraz z niezbędnymi informacjami i dowodami potwierdzającymi ich poniesienie.

Osoby zobowiązane do pokrycia kosztów postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami zwalnia się z kosztów tłumaczeń ustnych na języki mniejszości w Chorwacji poniesionych z tytułu zastosowania przepisów konstytucji oraz ustawy o prawach mniejszości narodowych do posługiwania się własnym językiem i pismem w Republice Chorwacji (Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj).

Minister właściwy ds. sprawiedliwości wydaje przepisy wykonawcze regulujące zasady zwrotu kosztów postępowania w sprawie o wykroczenie.

To, kto jest odpowiedzialny za pokrycie kosztów postępowania, jak również kwestie związane z ustalaniem wysokości tych kosztów regulują przepisy art. 139 i 140 [kodeksu wykroczeń](#) (Prekršajni zakon; NN nr 107/07, 39/13, 157/13, 110/15, 70/17 i 118/18).

Koszty postępowania cywilnego

Koszty postępowania cywilnego obejmują wydatki kwalifikowalne poniesione w toku postępowania lub do jego celów. Niektóre koszty, takie jak opłaty sądowe, są związane z funkcjonowaniem organu odpowiedzialnego za przeprowadzenie postępowania; inne wydatki, np. koszty wydania opinii biegłego lub koszty usług tłumaczenia ustnego, obejmują kwoty należne biegłemu sądowemu lub tłumaczowi przysięgiemu. Choć koszty postępowania cywilnego obejmują również koszty podróży, wyżywienia i zakwaterowania oraz zwrot utraconego zarobku przysługujący świadkowi, większość z nich jest uwzględniona w kosztach usług zastępstwa procesowego świadczonych przez adwokatów reprezentujących strony.

Większość przepisów dotyczących kosztów ponoszonych w postępowaniu cywilnym zawiera [kodeks postępowania cywilnego](#) (Zakon o parničnom postupku), uwzględniając przepisy dotyczące kosztów przeprowadzenia dowodu (art. 168 kodeksu postępowania cywilnego), kosztów złożenia wniosku o polubowne rozstrzygnięcie sporu w powództwach o odszkodowanie lub kosztów poniesionych przez stronę zamierzającą wytoczyć powództwo cywilne w celu dochodzenia swoich praw indywidualnych. Przed złożeniem takiego wniosku strony są jednak zobowiązane wystąpić o polubowne rozstrzygnięcie sporu (art. 186a kodeksu postępowania cywilnego).

Co do zasady wspomniane koszty pokrywa strona wytaczająca powództwo, przy czym może ona dochodzić następnie ich zwrotu jako części kosztów postępowania w zależności od tego, czy wygrała sprawę.

Koszty ponoszone w toku postępowania cywilnego obejmują koszty konieczne do potwierdzenia określonych okoliczności faktycznych (koszty przeprowadzenia dowodu, koszty doprowadzenia świadka) oraz koszty zastępstwa procesowego.

Możliwość uzyskania zwrotu wszystkich kosztów postępowania poniesionych przez stronę przeciwną zależy od tego, czy wygrała ona sprawę. Ogólnie rzecz biorąc, każda ze stron pokrywa z góry koszty poniesione w związku z wytoczeniem powództwa (art. 152 kodeksu postępowania cywilnego), przy czym strona, której roszczenie zostanie w pełni uwzględnione przez sąd, jest uprawniona do uzyskania zwrotu całości kosztów postępowania (art. 154 kodeksu postępowania cywilnego). Należy jednak wziąć również pod uwagę, czy poniesienie kosztów było konieczne do celów postępowania, ponieważ strona może dochodzić wyłącznie zwrotu tego rodzaju kosztów (art. 155 kodeksu postępowania cywilnego).

Sąd może nakazać każdej ze stron częściowe pokrycie poniesionych przez nią kosztów w przypadku częściowego uwzględnienia powództwa lub zobowiązać jedną ze stron do zwrotu proporcjonalnej części kosztów stronie przeciwnej i interwenientowi, który przystąpił do postępowania.

Sąd może zobowiązać stronę do pokrycia wszystkich kosztów poniesionych przez stronę przeciwną oraz interwenienta, który przystąpił do postępowania, jeżeli powództwo strony przeciwnej zostało oddalone wyłącznie w stosunkowo niewielkiej części, co nie doprowadziło do powstania żadnych kosztów indywidualnych.

Dwie podstawowe zasady, na podstawie których sąd wydaje postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania cywilnego, to zasada powodzenia powództwa (*causae*) i zasada winy (*culpe*).

Strona, która poniosła koszty z własnej winy lub wskutek zdarzenia, którego była uczestnikiem, nie jest uprawniona do dochodzenia zwrotu kosztów od strony przeciwnej, niezależnie od tego, czy wygrała sprawę (art. 156 kodeksu postępowania cywilnego).

Kwestie dotyczące prawa do dochodzenia zwrotu kosztów w przypadku umorzenia postępowania, wytoczenia powództwa zbiorowego lub zawarcia ugody sądowej regulują przepisy art. 158 akapit pierwszy, art. 159, 161 i 324 kodeksu postępowania cywilnego.

Koszty postępowania cywilnego oraz wysokość opłat sądowych ustala się stosownie do wartości przedmiotu sporu w chwili dokonywania określonej czynności procesowej, a nie potencjalnej wartości przedmiotu sporu w chwili zakończenia rozprawy. Ponadto koszty postępowania cywilnego określa się proporcjonalnie do stopnia uwzględnienia powództwa, stosownie do wartości przedmiotu sporu w chwili zakończenia rozprawy.

Obowiązek uiszczenia opłat sądowych ustanowiono w [ustawie o opłatach sądowych](#).

Strona postępowania sądowego może wykonać prawo do zwolnienia z obowiązku pokrycia kosztów postępowania oraz prawo do profesjonalnej pomocy prawnej w trybie i na warunkach określonych w odrębnych przepisach dotyczących nieodpłatnej pomocy prawnej (art. 172 kodeksu postępowania cywilnego).

Sąd orzeka w przedmiocie zwrotu kosztów na szczególny wniosek strony, bez zwoływania rozprawy. We wspomnianym wniosku strona jest zobowiązana wskazać konkretną kwotę, której zwrotu dochodzi. Strona musi złożyć wniosek o zwrot kosztów najpóźniej w chwili zakończenia rozprawy poprzedzającej naradę dotyczącą kosztów. Jeżeli jednak postanowienie w przedmiocie kosztów ma zostać wydane bez uprzedniego przeprowadzenia rozprawy, strona musi złożyć wniosek o zwrot kosztów wraz z roszczeniem, które ma zostać rozpoznane przez sąd. Sąd orzeka w przedmiocie wniosku o zwrot kosztów w wyroku lub postanowieniu kończącym postępowanie przed tym sądem (art. 164 kodeksu postępowania cywilnego).

Postanowienie w przedmiocie kosztów zawarte w wyroku można zaskarżyć wyłącznie poprzez wniesienie na nie zażalenia, chyba że zaskarżeniu podlega jednocześnie orzeczenie rozstrzygające co do istoty sprawy (art. 167 kodeksu postępowania cywilnego).

Koszty postępowania egzekucyjnego

Koszty postępowania egzekucyjnego obejmują wydatki poniesione przez strony, sąd i pozostałych uczestników postępowania egzekucyjnego z tytułu postępowania egzekucyjnego lub w związku z tym postępowaniem.

[Ustawa o egzekucji](#) (Ovršni zakon) zawiera stosunkowo niewiele przepisów dotyczących kosztów takiego postępowania. Problematyce związanej z kosztami postępowania egzekucyjnego poświęcono wyłącznie jeden artykuł (art. 14 ustawy o egzekucji). Doprecyzowano w nim kwestie dotyczące pokrywania kosztów postępowania egzekucyjnego z góry, konsekwencji niewywiązania się przez strony z tego obowiązku oraz stosowania przepisów w tym zakresie w toku postępowania zabezpieczającego.

W ustawie o egzekucji nie przewidziano przepisów uprawniających sąd do wydania nakazu zwrotu kosztów. Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o egzekucji kwestię tę regulują przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

Zgodnie z [ustawą z dnia 1 stycznia 2011 r. o egzekucji ze środków finansowych](#) (Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima) Agencja Finansowa (FINA) dokonuje egzekucji ze środków finansowych przedsiębiorstw i obywateli zgromadzonych na wszystkich ich rachunkach i depozytach terminowych we wszystkich bankach na podstawie osobistego numeru identyfikacyjnego dłużnika egzekucyjnego, bez konieczności uzyskania jego zgody.

Zgodnie z art. 8 [regulaminu określającego rodzaje i kwoty opłat za usługi, o których mowa w ustawie o egzekucji ze środków finansowych](#) (Pravilnik o vrstama i visini naknada za obavljanje poslova propisanih Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima), zarząd FINA określa wysokość opłat wspomnianych w tym regulaminie w swoim cenniku zatwierdzanym przez Ministra Finansów. Wyciąg z cennika usług świadczonych przez FINA zgodnie z ustawą o egzekucji ze środków finansowych można pobrać z oficjalnej strony internetowej agencji.

Wierzyciel egzekucyjny lub zastawca są zobowiązani pokryć z góry koszty postępowania związane z wydaniem i wykonaniem nakazu egzekucji i zabezpieczenia. Wierzyciel egzekucyjny lub zastawca są zobowiązani pokryć koszty postępowania z góry w terminie wyznaczonym przez sąd.

W przypadku przeprowadzania egzekucji z ruchomości sąd nakazuje wierzycielowi egzekucyjnemu pokrycie kosztów niezbędnych do dokonania określonych czynności egzekucyjnych (czynności podejmowanych przez komornika sądowego w celu dokonania zajęcia i wyceny, konfiskaty, przeniesienia i doprowadzenia do wydania ruchomości sądowi, wierzycielowi egzekucyjnemu lub osobie trzeciej) z góry w wyznaczonym terminie. Wierzycielowi egzekucyjnemu nie przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na postanowienie w tym zakresie i jest on zobowiązany zastosować się do jego treści. Koszty pokrywane z góry wnoszą się na rachunek depozytowy sądu.

Jeżeli wierzyciel egzekucyjny lub zastawca nie zastosują się do treści postanowienia sądu nakazującego im pokrycie kosztów postępowania z góry w wyznaczonym przez sąd terminie, a dokonanie czynności egzekucyjnej lub zabezpieczającej nie jest możliwe bez uiszczenia takiej płatności, sąd zawiesza egzekucję. Jeżeli koszty wymagane do dokonania określonej czynności niemającej kluczowego znaczenia dla przebiegu egzekucji nie zostały pokryte z góry w terminie wyznaczonym przez sąd, czynności tej nie dokonuje się (art. 14 ust. 2 ustawy o egzekucji).

W przypadku egzekucji z nieruchomości jedną z czynności egzekucyjnych jest oszacowanie wartości nieruchomości. Czynności tej dokonuje się w drodze postanowienia sądu wydawanego z urzędu po przeprowadzeniu rozprawy, na której stronom zapewnia się możliwość złożenia oświadczeń w sprawie i przedstawienia dowodów potwierdzających (art. 92 ust. 1 ustawy o egzekucji). Każda ze stron może jednak zaproponować również, aby wartość nieruchomości oszacował biegły rzeczoznawca. W takim przypadku strona jest zobowiązana pokryć koszty sporządzenia opinii biegłego z góry.

Poza przepisami ogólnymi regulującymi kwestie związane ze zwrotem kosztów postępowania egzekucyjnego ustawa o egzekucji zawiera – w części dotyczącej egzekucji z nieruchomości – przepisy dotyczące kosztów postępowania, w których określono porządek zaspokajania wierzycieli ze środków pochodzących ze sprzedaży nieruchomości.

Zyski ze sprzedaży należy przeznaczyć przede wszystkim na pokrycie kosztów postępowania egzekucyjnego w postaci opłat sądowych i zaliczek wpłaconych na poczet dokonania czynności egzekucyjnych, a także należnych za poprzedni rok podatków i innych opłat naliczonych od sprzedanej nieruchomości. Koszty te są uprzywilejowane względem wszystkich innych roszczeń, tj. zarówno roszczeń stron, jak i roszczeń innych uczestników postępowania (art. 113 ust. 1 pkt 1 ustawy o egzekucji).

Jeżeli chodzi o sytuację prawną zastawcy w przypadku egzekucji z nieruchomości, orzecznictwo wskazuje, że prawo dochodzenia zwrotu kosztów postępowania przysługuje nie tylko stronom, ale również zastawcy.

Egzekucję z nieruchomości przeprowadza komornik sądowy, któremu przysługuje prawo dochodzenia zwrotu kosztów postępowania. W takim przypadku zastosowanie mają przepisy kodeksu postępowania cywilnego dotyczące zwrotu kosztów (w art. 155 kodeksu postępowania cywilnego wskazano koszty podlegające zwrotowi, natomiast w art. 154 kodeksu postępowania cywilnego ustanowiono procedurę zwrotu kosztów postępowania).

Ponieważ w ustawie o egzekucji nie przewidziano żadnych przepisów dotyczących metody ustalania ani określania kwoty kosztów postępowania, organy odpowiedzialne za wydanie postanowienia w przedmiocie kosztów stosują przepisy ogólne kodeksu postępowania cywilnego stanowiące, że przy ustalaniu, które koszty należy zwrócić stronie, sąd bierze pod uwagę wyłącznie koszty niezbędne do przeprowadzenia postępowania. Sąd ustala, które koszty można uznać za niezbędne, a także określa ich kwotę po dogłębnym zbadaniu wszystkich okoliczności, biorąc pod uwagę w szczególności przepisy kodeksu postępowania cywilnego dotyczące etapu przygotowawczego poprzedzającego rozprawę, który obejmuje złożenie oświadczeń pisemnych oraz przeprowadzenie jednego wysłuchania wstępnego i jednej rozprawy (art. 155 kodeksu postępowania cywilnego).

Poza kosztami usług zastępstwa procesowego świadczonych przez adwokata na rzecz wierzyciela egzekucyjnego w przypadku egzekucji na podstawie dokumentu urzędowego wierzyciel egzekucyjny jest również upoważniony do dochodzenia zwrotu kosztów opłat notarialnych.

Zgodnie z regulaminem opłat i honorariów notariuszy w postępowaniu egzekucyjnym (Pravilnik o nagradama i naknadi troškova javnih bilježnika u ovršnom postupku) wierzyciel egzekucyjny pokrywa z góry koszty czynności podejmowanych przez notariuszy w związku z przyjmowaniem wniosków o przeprowadzenie egzekucji i wydawanie nakazów egzekucji na podstawie dokumentu urzędowego. Jeżeli wierzyciel egzekucyjny nie pokryje tych kosztów z góry, postępowanie egzekucyjne zawiesza się (art. 14 ust. 2 ustawy o egzekucji).

Brak możliwości sprzedaży ruchomości na licytacji i brak możliwości zaspokojenia roszczenia wierzyciela egzekucyjnego nie oznacza, że wierzyciel egzekucyjny nie poniósł żadnych koniecznych kosztów w toku postępowania egzekucyjnego.

Sąd z urzędu pokrywa koszty wszczęcia postępowania z góry ze swoich zasobów własnych. W ustawie o egzekucji przewidziano możliwość wszczęcia postępowania egzekucyjnego z urzędu, o ile w obowiązujących przepisach jednoznacznie uznano to za dopuszczalne.

Notariusze dokonujący egzekucji na podstawie dokumentów urzędowych ponoszą określone koszty, np. opłaty notarialne lub koszty materialne, które mogą obejmować koszty doręczenia lub koszty usług pocztowych, koszty zakupu materiałów papierniczych, np. papieru itp., a także koszty związane ze sporządzeniem wniosku o przeprowadzenie egzekucji, w przypadku gdy sporządza go adwokat. Wierzyciel egzekucyjny jest zobowiązany pokryć wspomniane koszty z góry.

Egzekucji na podstawie tytułu egzekucyjnego dokonują sądy. W takim przypadku koszty, które wierzyciel egzekucyjny jest zobowiązany pokryć z góry, obejmują opłaty sądowe oraz wydatki związane ze sporządzaniem wniosków o przeprowadzenie egzekucji przez adwokatów.

Dłużnik egzekucyjny lub zastawnik są zobowiązani zwrócić wierzycielowi egzekucyjnemu lub zastawcy koszty konieczne do dokonania egzekucji lub przeprowadzenia postępowania zabezpieczającego (art. 14 ust. 4 ustawy o egzekucji). Przywołany przepis stanowi podstawę wydania orzeczenia w przedmiocie kosztów postępowania.

W przypadku wydania postanowienia w przedmiocie koniecznych kosztów na podstawie nakazu egzekucji zgodnie z dokumentem urzędowym lub wnioskiem skierowanym do sądu właściwego do rozpoznania sprawy i przekazania treści orzeczenia stronom wierzyciel egzekucyjny jest uprawniony do dochodzenia zwrotu uiszczonej opłaty notarialnej w kwocie zależnej od wartości przedmiotu sporu, a także do naliczenia VAT od tej kwoty.

W art. 39 ust. 1, 2 i 3 i art. 72 ust. 1 ustawy o egzekucji wskazano przypadki, w których wierzyciel egzekucyjny nie jest uprawniony do dochodzenia zwrotu kosztów postępowania.

Wierzyciel egzekucyjny jest uprawniony do dochodzenia zwrotu kosztów, na które został narażony z winy strony przeciwnej lub wskutek zdarzenia z udziałem strony przeciwnej, niezależnie od wyniku postępowania (art. 156 kodeksu postępowania cywilnego mający zastosowanie zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o egzekucji). Przepis ten jest spójny z przepisami kodeksu postępowania cywilnego regulującymi kwestie związane ze zwrotem kosztów postępowania zgodnie z zasadą winy.

Dłużnik egzekucyjny (lub zastawnik) jest jednak również uprawniony do dochodzenia zwrotu wszelkich kosztów postępowania powstałych bezpodstawnie z winy wierzyciela egzekucyjnego (art. 14 ust. 5 ustawy o egzekucji).

Wniosek o zwrot kosztów należy złożyć najpóźniej w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania (art. 14 ust. 6 ustawy o egzekucji). Sąd wydaje postanowienie w przedmiocie wniosku o zwrot kosztów jako integralny element nakazu egzekucji albo w postaci odrębnego nakazu, który – w przypadku jego uprawomocnienia się – będzie stanowił tytuł egzekucyjny uprawniający do przeprowadzenia egzekucji w toku innego postępowania egzekucyjnego.

Przepisy regulujące kwestie związane z kosztami postępowania cywilnego i egzekucyjnego:

kodeks postępowania cywilnego (NN nr 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

ustawa o egzekucji (NN nr 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

ustawa o egzekucji ze środków finansowych (NN nr 68/18. 2/20, 46/20 i 47/20)

ustawa o opłatach sądowych (NN nr 118/18)

ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej (Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći) (NN nr 143/13)

taryfa określająca wysokość honorariów adwokackich oraz kwoty kosztów podlegających zwrotowi (NN nr 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15)

regulamin tymczasowych opłat notarialnych (Pravilnik o privremenoj javnobilježničkoj tarifi) (NN nr 38/94, 82/94, 52/95, 115/12, 120/15 i 64/19)

regulamin opłat i honorariów notariuszy w postępowaniu egzekucyjnym (NN nr 9/21)

regulamin opłat i honorariów notariuszy w postępowaniu egzekucyjnym (Pravilnik o visini nagrade i naknade troškova javnog bilježnika kao povjerenika suda u ostavinskom postupku) (NN nr 135/03)

regulamin w sprawie taryfy kosztów podlegających zwrotowi i honorariów z tytułu usług świadczonych przez certyfikowanych pośredników (Pravilnik o tarifi za naknadu troškova i nagradu za obavljanje javne komisije djelatnosti) (NN nr 115/12)

regulamin określający rodzaje i kwoty opłat z tytułu sprzedaży nieruchomości i ruchomości w toku postępowania egzekucyjnego (Pravilnik o vrstama i visini naknada za obavljanje poslova provedbe prodaje nekretnina i pokretnina u ovršnom postupku) (NN nr 156/14)

regulamin określający rodzaje i kwoty opłat za usługi, o których mowa w ustawie o egzekucji ze środków finansowych (NN nr 71/18)

regulamin opłat z tytułu pełnienia funkcji urzędowych poza gmachem sądu (Pravilnik o naknadama za obavljanje službenih radnji izvan zgrade suda) (NN nr 38/14)

Wszystkie wspomniane ustawy i regulaminy są dostępne w dzienniku urzędowym Republiki Chorwacji (Narodne novine) lub na stronach internetowych odpowiednich izb zawodowych i FINA.

Ostatnia aktualizacja: 18/04/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.